

KS

LIVSKRAFTIGE KOMMUNER

Om miljøkrav til parkdrift

Turid Haugen, rådgiver KS

KS

Presentasjon 2008

Kommunens handlingsrom

LIVSKRAFTIGE KOMMUNER

KS

Presentasjon 2008

Kommunalt klimaarbeid, virkemidler:

- Ny plan og bygningslov
- Krav om klima og energiplaner
- Tilrettelagt statistikk
- Livskraftige kommuner og Grønne energikommuner, Framtidens byer
- Klimavennlige anskaffelser i offentlig sektor
- Krav om risiko- og sårbarhetsanalyser

LIVSKRAFTIGE KOMMUNER

KS

Presentasjon 2008

Kommunens roller

- Samfunnsutvikler
- Planmyndighet
- Eier av kommunale bygg og grunneier
- Tjenesteprodusent
- Innkjøper
- Lokaldemokrati - dialog med lokalsamfunnet
- Beredskap
- **Gir kommunen handlingsrom og muligheter for å skape endringer**

LIVSKRAFTIGE KOMMUNER

KS

Presentasjon 2008

Få ned klimagassutslippene

- Kommunen har virkemidler til å påvirke 20 prosent av de nasjonale utslippene av klimagasser (landbruk i tillegg)

LIVSKRAFTIGE KOMMUNER

KS

Presentasjon 2008

Klimatilpasning

- Den evnen et system har til å tilpasse seg klimaendringer for å begrense potensielle skader, dra fordel av mulighetene, eller håndtere konsekvensene.
FNs klimapanel 2007
- Klimatilpasning medfører ikke nye ansvarsforhold, men er en integrert del av samfunnsplanleggingen
Direktoratet for sivil beredskap

LIVSKRAFTIGE KOMMUNER

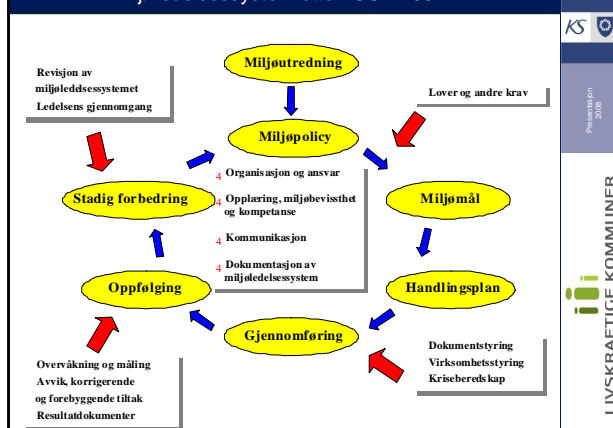

Miljøstyringssystemer forplikter kommunen og støtter opp

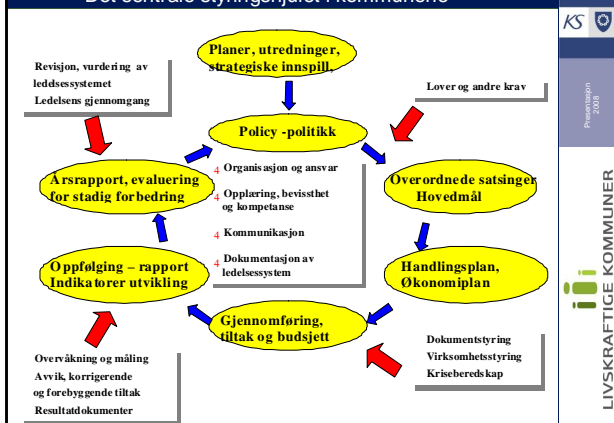
Mange miljøstyringssystemer på markedet!

Bare to av dem som kommunene i Norge bruker er noe omtalt her.

Miljøledelsessystem etter ISO 14001

Det sentrale styringshjulet i kommunene

Veien til Miljøfyrtårn!

FASER	AKTIVITETER	TIDSROM
Oppstart	Bedriften tar beslutning om sertifisering Avtale med konsulent Legger inn søknad avklaringer ved oppstart	
Miljøanalyse Konsulent-rapport Forankring KLAR	Kartlegge, lage handlingsplan, iverksette tiltak Et beskrivende dokument Etablere rutiner, instruksjer, opplæring Avtale sertifisering	3 – 6 mnd Tilpasses
Sertifiseringsmøte	Sertifiser sjekker - godkjenner	
GYLDIG sertifikat	Miljøfyrtårnsertifikat utdeles av kommunen	
Løpende drift	Årlig HMS og miljøgjennomgang Årlig miljørapport Inspirasjon og påfyll Planlegge og gjennomføre nye tiltak	Årlig syklus
Resertifisering hvert 3 år		

Spørsmålene

- Hvilke miljøkrav kan stilles ved konkurranseutsetting av parkdrift?
- Hva bør kommunen være oppmerksom på ved utformingen av konkurransegrunnlaget?
- Hvordan kan oppfølgingen av tilbudet skje?
- Hvilke sanksjonsmuligheter har kommunen?

Man kan ta hensyn til miljøet i alle anskaffelsens faser:

- Hva som skal anskaffes
- Ved utforming av krav til produkt eller løsning
- Utelukkelse og utvelgelse av deltakere ved vurdering av tilbud
- Hvordan kontrakten oppfylles

For alle krav eller kriterier som vektlegges i konkurransen, skal kommunen etterspørre opplysninger eller dokumentasjon på hvordan disse er oppfylt.

Kommunen står i utgangspunktet fritt til å stille minimumskrav til tjenesten som ønskes levert, men må ta hensyn til grunnleggende krav og prinsipper:

- Konkurranseshensynet
- Likebehandling
- Forutberegnelighet
- Etterprøvbarehet og gjennomsiktighet
- Forretningsmessighet og god anbudsskikk

Rettslige rammer

- Anskaffelsesloven § 6 – miljømessige hensyn under planleggingen av en anskaffelse
- Anskaffelsesloven § 5 – grunnleggende krav til anskaffelsen
- Anskaffelsesforskriftens regler

Hvor i tilbudet kan miljøkrav forekomme?

- Kravspesifikasjonene – i kunngjøringen
- Kvalifikasjonskravene – i konkurransegrunnlaget
- Tildelingskriteriene – i konkurransegrunnlaget
- Miljøkrav som stilles til vinneren av konkurransen

Kravspesifikasjon i kunngjøringen

Anskaffelsesforskriften § 8-3/§ 17-3

- Skal inneholde samtlige tekniske spesifikasjoner som kommunen anser nødvendige for å akseptere et tilbud. **Men ..**
- Kommunene bør oppmuntre leverandørene til å levere produkter eller løsninger som benytter den mest oppdaterte miljøvennlige løsningen!
- Kommunen har mulighet til å sette krav som er strengere enn standarder og lovgivningskrav til ytelsen!
- Kan kreve miljømerkebevis av leverandøren, men ikke et bestemt miljømerke. **...ledsages av "eller lignende"**

Kravspesifikasjon i kunngjøringen forts

- Anskaffelsen bør spesifiseres ved en behovsspesifikasjon eller angivelse av funksjonskrav.
- Kommunen må spesifisere med tanke på hva som kan gi de laveste kostnadene totalt sett:
 - Detaljspesifisering kan resultere i at leverandører utelukkes selv om de kunne ha levert en ytelse som dekker samme behov/har samme funksjon.
 - Mindre konkurranse kan gi høyere anskaffelseskostnader.
 - Stimulere til produktutvikling ved at leverandørene forsøker å fremstille produkter som dekker kommunens behov på rimeligst mulig måte.

Kravspesifikasjon i kunngjøringen forts

- Beskrivelsen av behovet må være detaljert nok til at det kan inngis egnede tilbud.
- Ved utforming av kravene skal **livssyklus** kostnader og **miljømessige konsekvenser** vektlegges;
 - Produksjonsmessige forhold – som utslipp miljøfarlige stoffer og avfallsmengder, herunder håndtering av avfall (eks ikke bruk av kjemikalier klassifisert som miljøfarlige iht direktiv)
 - Resirkuleringsmuligheter
 - Transport
 - Energiforbruk mv.

Kvalifikasjonskravene – i konkurranselaget

- Kan stille miljørelaterte krav dersom oppfyllelse av kontrakten fordrer en bestemt **miljøkompetanse eller teknisk kapasitet**;
 - Må stå i forhold til den tjenesten som skal leveres
 - Må være relevant for den tjenesten som skal leveres
- Kan kun stille krav til at leverandørens virksomhet har **miljøstyringssystem dersom dette er relevant** for kontraktgjensstanden. Det kan derfor ikke kreves et generelt krav om miljøledelsessystem eller miljøsertifisering. Men sertifikat kan tjene som dokumentasjon på at leverandøren har den nødvendige faglige og tekniske kapasiteten som kreves.
- **Kan kreve dokumentasjon** på at lovpålagte miljøavgifter er betalt.
- Alvorlige miljøforsømmelser hos leverandørene kan kvalifisere til **avvisning**.

Presentasjon 2018

Tildelingskriteriene – konkurranselaget

- **Kriteriene som fastsettes må være egnet til å identifisere det økonomisk mest fordelaktige tilbudet**:
 - Må knytte seg til selve tjenesten og si noe om tilbudets verdi
 - Kan ikke gi kommunen et ubetinget fritt valg – "den miljømessig beste tjenesten"
 - Må være i samsvar med de grunnleggende kravene i anskaffelsesloven §5, særlig kravet til likebehandling. Videre må kriteriene være forutberegnlige og etterprøvbare
 - Kriteriene må være angitt på forhånd

Presentasjon 2018

Tildelingskriteriene – konkurranselaget

- Livssyklus kostnader (total kostnader for hele anskaffelsens levetid, for eks i forbindelse med vedlikehold og drift kan brukes som tildelingskriterium.
- Livssyklus kostnader som kommunen vil vektlegge og som ikke klart fremgår av delkriterier som oppdragsgiver benytter (for eksempel pris, service, kvalitet), må gjøres kjent for deltakerne i konkurransen.
- Miljøkriteriet kan gis vesentlig vekt som tildelingskriterium dersom miljø er et viktig element ved anskaffelsen.

Presentasjon 2018

Miljøkrav til vinneren av konkurransen

- Kommunen har mulighet til å stille krav til hvordan kontrakten oppfylles og utforme bestemmelser som pålegger leverandøren å oppfylle kontrakten på en miljøgunstig måte.
- Anskaffelsesregelverket gjelder i utgangspunktet ikke for kontraktsfasen. De generelle reglene om ikke-diskriminering gir imidlertid visse føringer på kontraktens innhold og proporsjonalitet, og hensynet til forutberegnelighet krever også at spesielle kontraktsvilkår må gjøres kjent i konkurransegrunnlaget.
- Miljøhensyn må veies opp mot økonomiske hensyn.

Presentasjon 2018

Hvilke miljøhensyn kan tas inn (eks)

- Redusere utslipp av klimagasser: Etterspørre utstyr og løsninger med lavt energiforbruk
- Redusere utslipp av helse- og miljøfarlige kjemikalier. Etterspørre produkter og løsninger som inneholder eller bruker lite kjemiske stoffer eller som helt eliminerer behovet for kjemikalier.
- Hindre overforbruk av ressurser og generering av store mengder avfall. Innføre metoder og rutiner som reduserer nyanskaffelser
- Avfallshåndtering
- Produksjon og gjenbruk for materiale som betong og asfalt
- Ikke bruk av kobberimpregnert trevirke
- Utføre parkdriften etter økologiske prinsipper

Presentasjon 2018

Hvilke miljøkrav bruker miljøfyrtårnet?

- [Bransjekrav parkdrift](#)
- [Generelt bransjekrav](#)

Presentasjon 2018

Sanksjonsmuligheter

Etter at konkurransen er avsluttet og kontrakt tildelt, er det kontrakten som avgjør hvilke sanksjonsmuligheter kommunen har dersom miljøkravene ikke følges opp.

Det vil derfor være naturlig å ta med en kontraktsklausul som for eksempel gir bøter for det tidsrommet oppdragstaker ikke har etterkommet miljøkravene.

Planstrategi
2012-2015

LIVSKRAFTIGE KOMMUNER